

A SZENTMISE RENDJE

*az ELTE Bölcsészettudományi Kara
alapításának 375. évfordulója alkalmából rendezett
ünnepségsorozat keretében,
A liturgikus gondolkodás alakzatai Pázmány Péter korában
(Ritualia – I.)
címmel szervezett konferencia estéjén
a Magyarországon Pázmány Péter által bevezetett
régí római („tridenti”) rítusú latin misén
(Budapest, Egyetemi templom, 2010. november 9.)*

ELTE BTK
BUDAPEST
2010

MISSA IN DEDICATIONE ECCLESIAE

(a lateráni bazilika fölszentelésének ünnepe, nov. 9.)

Gyülekező

Orgonamű

BEVONULÁS ÉS LÉPCSŐIMA – *A gyülekezet föláll, itt és később is követi az asszisztencia és a kar térd- és főhajtásait, keresztvetéseit (jele: †).*

A mise állandó részeit (Kyrie, Gloria, Sanctus, Agnus Dei – a Credo és az Ite missa est kivételével) a kórus énekli. Az utóbbiakba, a népénekekbe és a recitált válaszokba a résztvevők is bekapcsolódhatnak.

Introitus (bevezető ének)

Terribilis est *

locus iste,
hic domus Dei est
et porta caeli,
et vocabitur aula Dei. (Gn 18,17)

Ps. Quam dilécta tabernácula tua,
Dómine virtútum!

Concupiscit et déficit
ánima mea in átria Dómini.

Terribilis est ... *(meghajolva)*

Glória Patri et Fílio
et Spirítui Sancto, *(fölegyenesedve)*
sicut erat in princípío,
et nunc et semper
et in sæcula sæculórum! Amen.

Terribilis est ...

Félelmetes *

ez a hely:
ez az Isten háza
és a menny kapuja,
és Isten hajlékának hívatik.

Zsoltár Mily kedvesek a te hajlékaid,
seregeknek Úra!

Kívánczik és sóvárog
az én lelkem az Úr csarnokai után.

Félelmetes ...

Dicsőség az Atyának és Fiúnak
és Szentlélek Istennek,
miképpen kezdetben vala,
most és mindenkor
és mindörökkön örökké! Amen.

Félelmetes ...

Kyrie Cunctipotens – Uram, irgalmazz (Cunctipotens: Graduale Romanum IV. mise)

Kýrie, eléison! (3x)
Christe, eléison! (3x)
Kýrie, eléison! (3x)

Uram, irgalmazz! (3x)
Krisztus, kegyelmezz! (3x)
Uram, irgalmazz! (3x)

Gloria Cunctipotens – Dicsőség

Glória in excelsis Deo. *

Et in terra pax
homínibus bonæ voluntátis.
Laudámus te.
Benedícimus te. (főhajtás)
Adorámus te.
Glorificámus te. (főhajtás)
Grátias ágimus tibi
propter magnam glóriam tuam.
Dómine Deus, Rex cæléstis,
Deus Pater omnípotens.
Dómine Fili unigénite, (főhajtás)
Iesu Christe.
Dómine Deus, Agnus Dei,
Fílius Patris.
Qui tollis peccáta mundi,
miserére nobis.
Qui tollis peccáta mundi, (főhajtás)
súscipe deprecationem nostram.
Qui sedes ad dexteram Patris,
miserére nobis.
Quóniam tu solus Sanctus.
Tu solus Dóminus.
Tu solus Altíssimus,
Iesu Christe. (keresztvetés)
Cum Sancto Spírítu
in glória Dei Patris. Amen.

Dicsőség a magasságban Istennek. *

És a földön békesség
a jóakarató embereknek.
Dicsőítünk téged.
Áldunk téged.
Imádunk téged.
Magasztalunk téged.
Hálát adunk neked
nagy dicsőségedért.
Urunk és Istenünk, mennyei Király,
mindenható Atyaisten.
Urunk, Jézus Krisztus,
egyszülött Fiú,
Urunk és Istenünk, Isten Báránnya,
az Atyának Fia.
Te elveszed a világ bűneit,
irgalmazz nekünk!
Te elveszed a világ bűneit,
hallgasd meg könyörgésünket!
Te az Atya jobbján ülsz,
irgalmazz nekünk!
Mert egyedül te vagy a Szent.
Te vagy az Úr.
Te vagy az egyetlen Fölség,
Jézus Krisztus,
a Szentlélekkel együtt,
az Atyaisten dicsőségében. Amen.

V. Dóminus vobíscum!

R. ET CUM SPÍRITU TUO!

V. Orémus.

Az Úr legyen veletek!

És a te lelkeddel.

Könyörögjünk!

Collecta 1 – 1. kollektá

Deus, qui nobis per singulos annos huius sancti templi tui consecrationis réparas diem, et sacris semper mysteriis repræsentas incólumes, exáudi preces pópuli tui, et præsta, ut quisquis hoc templum beneficia petitúrus ingréditur, cuncta se impetrásse lætétur. Per Dóminum nostrum, Iesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus Sancti, Deus, per omnia sæcula sæculórum. **R.** AMEN.

*Isten, ki minden évben megújítod nekünk e szent templomod fölszentelésének napját és engeded, hogy a szent misztériumokon mindig épségben legyünk jelen, hallgasd meg néped imádságait, és add, hogy aki jótéteményeidet kérve belép e templomba, minden könyörgése teljesülésének örvendezhessen. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. **R.** Amen.*

Collecta 2 – 2. kollektá

Deus, qui nos beati Theodóri mártiris tui confessione gloriósa circúmdas et prótegis, præsta nobis ex eius imitatione proficere et oratione fulcírí. Per Dóminum nostrum, Iesum Christum... **R.** AMEN.

*Isten, ki minket Szent Tivodar vértanúd dicsőséges hitvallása által oltalmaz és védelmezel, add, hogy követéséből hasznot meríthessünk és imádsága által segítséget nyerjünk. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. **R.** Amen.*

SZENTLECKE – Az alszerpap recitálja (Jelenések könyve 21,2–5),
a gyülekezet a cím után leül és az evangéliumolvasásig ülve marad.

És én, János, látám a szent várost, az új Jeruzsálemet Istentől leszállani az égből, fölkészülve, mint a férjének fölkesített menyasszonyt. És hallék nagy szótatot a királyiszékből, mely ezt mondá: „Ime, az Isten hajléka az emberekkel, és velök fog lakni; és ők az ő népe lesznek, és az Isten velök az ő Istenök leszen. És letöröl Isten minden könyhullatást az ő szereikről; és halál többé nem leszen, sem bánat, sem jajgatás, sem fájdalom nem lesz többé; mert az előbbiek elmúltak.” És mondá, ki a királyiszéken ül vala: „Ime mindeneiket megújítok! És mondá nekem: Irjad, mert ez igék hitelesek és igazak.”

Graduale – Graduále

Locus iste * a Deo factus est,
hic domus Dei est,
inæstimabile sacramentum,
irreprehensibilis est.

V. Deus, cui astant
angelórum chorus, exáudi
preces servórum tuórum!

Ezt a helyet * az Isten alkotta,
ez Isten háza,
kifejezhetetlen misztérium,
gáncs nem érheti.

V. Isten, kinek rendelkezésére állanak
az angyali karok, hallgasd meg
szolgáid kérését!

Alleluia – Alleluja

Allelúia. *

V. Vox exsultationis et salutis
in tabernaculis *
iustórum. (Ps 117,15)

Alleluja. *

V. Ujjongásnak és üdvnek hangja
sátraiban *
az igazaknak. (Zsolt 117,15)

V. Dóminus vobiscum!

R. ET CUM SPÍRITU TUO!

V. Sequéntia sancti Evangélii secúndum Ioánnem.

R. GLÓRIA TIBI, DÓMINE!

Az Úr legyen veletek! – És a te lelkeddel. – A szent evangélium szakasza Szent János szerint. – Dicsőség néked, Urunk!

EVANGÉLIUM – A szerpap recitálja (Lukács evangéliuma 19,1–10),
a gyülekezet a főnti bevezető dialógusra föláll, és a prédikációig állva marad.

És bejövén Jézus, átméne Jerikón. És ime egy Zakeus nevű férfiú, ki a vámosok feje és gazdag vala, kívánta látni Jézust, hogy ki ő; de nem láthatá a se-regtől, mert alacsony termetű vala. És előre futván, fölhága egy vad fügefára, hogy lássa őt; mert ott vala átmenendő. És midőn ama helyre jutott, föltekintvén Jézus, látá őt, és mondá neki: „Zakeus! sietve szállj le, mert ma a te házában kell maradnom.” És sietve leszálla, és örömmel fogadá őt. Mikor ezt mindnyájan látták, zúgolódnak mondván, hogy bűnös emberhez tért be. Megállván pedig Zakeus, mondá az Úrnak: „Uram! ime javaim felét a szegényeknek adom; és ha valamiben valakit megcsaltam, négyannyit adok vissza.” Mondá neki Jézus: „Ma lett üdvössége e háznak, mivelhogy ő is Ábrahám fia; mert az ember fia azt jött keresni és üdvözíteni, mi elveszett vala.”

Evangeliumra (prédikáció előtti ének)

1. Az igaz hitben végig megmaradjunk, / ámbár a földön szükség nyomorognunk, / sok megalázást érette szenvednünk, / végre meghalunk.

2. Példaként nekünk apostolok állnak, / kiknek szavára a nemzetek vártak, / Krisztushoz megtért sok tévelygő nyája / mind a világnak.

3. Ők tizenketten telve tudománnyal, / és az ő szívük állhatatossággal, / bennük a Lélek, azért nem gondolnak / senki átkával.

4. Mint a méz édes, olyan volt a hangjuk, / mindenütt kedves az ő tanításuk, / Isten szavától bölcs az ő szólásuk, / szent tudományuk.

PRÉDIKÁCIÓ – *A gyülekezet ül, majd a beszéd végeztével föláll.*

Prédikáció utáni ének

5. Mindig is őket követték a szentek, / sok fáradságot, vereséget tűrtek, / Krisztus hitéért halált is szenvedtek, / úgy örvendeztek.

6. Kik most a földön üldözést szenvednek, / Krisztus hitében máris örvendeznek, / majd mennyországban bő jutalmat vesznek, / boldogok lesznek.

7. Tisztesség néked, örök Atyaisten, / Úr Jézus Krisztus és Szentlélek, Isten, / add meg, hogy mindig maradjunk e hitben, / s áldhassunk.

Amen.

Credo – Hiszekegy (a Nicea-konstantinápolyi Hitvallás; Graduale Romanum III. mise)

(Pap) **C**re- do in u-num ↓ De- um;

(a ↓ jelnél főhajtás)

A TEMPLOMSZENTELÉS (EMLÉKÉNEK) ÜNNEPÉN

7

Pa-trem o-mni-pot-én-tem, fa-ctó-rem cæ-li et ter-ræ,
 vi-si-bí-li-um ó-mni-um et in-vi-si-bí-li-
 um. **Et** in u-num Dó-minum, Ie-sum Christum, Fí-li-um
 De-i u-ni-gé-ni-tum. **Et** ex Pa-tre na-tum an-te
 ó-mni-a sáe-cu-la. **De**-um de De-o, lumen de lú-
 mi-ne, De-um verum de De-o ve-ro. **Gé**-ni-tum, non
 fa-ctum, consubstan-ti-á-lem Pa-tri, per quem ó-mni-
 a fa-cta sunt. **Qui** propter nos hó-mi-nes et pro-pter
 nostram sa-lútem descéndit de cæ-lis. (térdelés) **Et** in-car-

A SZENTMISE RENDJE

ná - tus est de Spí - ri - tu San - cto ex Ma - rí - a Vír - gi -
 ne: et ho - mo fa - ctus est. *(felállás)* Cru - ci - fí - xus é - ti - am
 pro no - bis sub Pón - ti - o Pi - lá - to passus, et se - púl -
 tus est. **Et** re - sur - ré - xit tér - ti - a di - e, se - cún - dum
 Scriptú - ras. **Et** a - scén - dit in cæ - lum, se - det ad dék -
 te - ram Pa - tris. **Et** í - te - rum ven - tú - rus est cum gló - ri -
 a iu - di - cá - re vi - vos et mór - tu - os, cu - ius re gni
 non e - rit fi - nis. **Et** in Spí - ri - tum Sanctum, Dó - minum
 et vi - vi - fi - cántem, qui ex Pa - tre Fi - li - ó - que pro -

cé-dit. **Q**ui cum Pa-tre et Fí-li-o ↓ si-mul ad-o-rá-tur et con-glo-ri-fi-cá-tur, qui lo-cú-tus est per Pro-phé-tas. **E**t u-nam sanctam ca-thó-li-cam et a-po-stó-li-cam Ec-clé-si-am. **C**on-fí-te-or u-num ba-ptís-ma in re-mis-si-ó-nem pec-ca-tó-rum. **E**t ex-spé-cto re-sur-re-cti-ó-nem mor-tu-ó-rum. **E**t vi-tam † ven-tú-ri sá-cu-li. **A** - men.

Hiszek az egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek, minden láthatónak és láthatatlannak Teremtőjében. Hiszek az egy Úrban, Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában, aki az Atyától született az idők kezdete előtt. Isten az Istentől, Világosság a Világosságtól, valóságos Isten a valóságos Istentől. Született, de nem teremtmény, az Atyával egylényegű, és minden általa lett. Értünk, emberekért, a mi üdvösségünkért leszállott a mennyből. Megtestesült a Szentlélek erejéből Szűz Máriától, és emberré lett. Poncius Pilátus alatt értünk keresztre feszítették, kínhalált szenvedett, és eltemették. Harmadnapra föltámadott az Írások szerint, fölment a mennybe, ott ül az Atyának jobbján, de újra eljön dicsőségben, ítélni élőket és holtakat, és or-

szágának nem lesz vége. Hiszek a Szentlélekben, Urunkban és éltetőnkben, aki az Atyától és a Fiútól származik. Akit éppúgy imádunk és dicsőítünk, mint az Atyát és a Fiút. Ő szólt a próféták szavával. Hiszek az egy, szent, katolikus és apostoli Anyaszentegyházban, vallom az egy keresztséget a bűnök bocsánatára, várom a holtak föltámadását és az eljövendő örök életet. Ámen.

V. Dóminus vobiscum!

R. ET CUM SPÍRITU TUO!

V. Orémus!

FÖLAJÁNLÁS – *A pap csöndben mondja; a gyülekezet ül; amikor megtömjénezik, föláll, és a prefációig állva marad.*

Offertorium – Fölaajánlási ének

Dómine Deus, *
in simplicitate cordis mei
lætus óbtuli univérša,
et pópulum tuum,
qui repértus est,
vidi cum ingénti gáudio.
Deus Israel,
custódi hanc voluntátem!

Uram, Istenem,
szívem egyszerűségében
örvendve ajánlottam fel mindezeket,
és népedet is
mely itt volt,
láttam nagy örömmel.
Izrael Istene,
őrizd meg ezt az akaratot!

Népeének fölaajánlásra

1. Boldog város, Jeruzsálem,
békességes látomás,
melyet égben építettek
élő kőből rakva fel,
s angyaloknak kara díszít,
menyegzői koszorú.

2. Megérkezvén a magasból
várta menyegzői ház,
hogy az Úrnak eljegyezve
néki éljen egyedül.
Minden fala szízaranyból,
fénylik, mint a drágakő.

3. Kapuja, mely gyönggyel ékes,
s szentélye ha megnyílik,
érdemeknek erejéből
bebocsátást nyer oda,
aki Krisztus szent nevéért
itt a földön gyötretik.

4. Jó alapnak, szegletkönek
Krisztus az, ki küldetett,
ő a házat anyagában
kétszeresen megköti:
akit Sion híven vállalt,
benne hívón fennmarad.

5. Szaggatással, gyötretéssel
megmunkálva a kövek,
jó helyükre elkerülnek
dolgos kezek művivel,
a legszentebb épületnek
így lesznek mind részei.

6. Isten előtt igen kedves,
szent e város szerfölött,
dicsérete széphanzású,
s ujjongó az éneke,
amidőn a Három-Egyet
énekszóval hirdeti.

7. Ó, nagy Isten, kérve kérünk,
templomodba jöjj közénk,
te kegyelmes jóságoddal
kérésünket elfogadd,
s áldásodat bőven áraszd
mindenkor e szent helyen.

8. Nyerjék meg itt, amit kérnek
esdekelve, mindenek,
s amit kaptak, meg is tartsák
szentjeid közt szüntelen,
és az égi honba érve
békességre jussanak!

9. Magasságos, nagy Istennek
légyen áldás, tisztelet,
Atyának és szent Fiának,
s velük a Szentléleknek,
hódolattal, dicsérettel
zengjünk minden századon!

Ámen.

Secreta 1 – 1. szekréta (a pap a följánlás végén csöndben imádkozza)

Annue, quæsumus, Dómine, précibus nostris, ut, dum hæc vota præ-
séntia réddimus, ad ætérna præmia, te adiuvánte, pervenire mereá-
mur. Per Dóminum...

*Fogadd el, kérünk, Urunk, könyörgéseinket, hogy akik a jelenlevő adományo-
kat neked átadjuk, segítségeddel az örök jutalomra eljuthassunk. A mi ...*

Secreta 2 – 2. szekréta (a pap a följánlás végén csöndben imádkozza)

Súscipe, Dómine, fidélium preces cum oblatiónibus hostiárum, et, in-
tercedénte beáto Theodóro mártyre tuo, per hæc piæ devotiónis officia
ad cæléstem glóriam transeámus. Per Dóminum nostrum...

*Fogadd el, Urunk, az adományok felajánlásával együtt híveid könyörgéseit, és
Szent Tivadar vértanúd közbenjárására jámbor áldozatkészségünknek e szol-
gálata juttasson minket a mennyei dicsőségbe. A mi Urunk...*

PREFÁCIÓ – *A gyülekezet áll.*

V. Per ómnia sæcula sæculórum.

R. AMEN.

V. Dóminus vobiscum!

R. ET CUM SPÍRITU TUO!

V. Sursum corda!

R. HABÉMUS AD DÓMINUM.

V. Grátias agámus Dómino, Deo nostro!

R. DIGNUM ET IUSTUM EST.

Mindörökkön örökké! – Amen. – Az Úr legyen veletek! – És a te lelkeddel! – Emeljük fel szívünket! – Felemeltük az Úrhoz. – Adjunk hálát Urunk Istenünknek. – Méltó és igazságos.

Közös prefáció

Vere dignum et iustum est, æquum et salutáre. Nos tibi semper et ubique grátias ágere, Dómine, sancte Pater, omnípotens, ætérne Deus. Per Christum, Dóminum nostrum. Per quem maiestátem tuam laudant ángeli, adórant dominatiónes, tremunt potestátes. Cæli cælórumque virtútes ac beáta Séraphim sócia exsultatióne concélebrant. Cum quibus et nostras voces ut admitti iúbeas, deprecámur, súpplíci confessióne dicéntes.

Valóban méltó és igazságos, illő és üdvös, hogy mi neked mindenkor és mindenhol hálát adjunk, Urunk, szentséges Atyánk, mindenható, örök Isten. Krisztus, a mi Urunk által. Aki által dicsérik fölségedet az angyalok, imádják az uralkodók, félik a hatalmasságok és az egek és az egek erői és a boldog szeráfok egyesült dicsérettel magasztalják, és engedd meg, kérünk, hogy velük egyesíthessük a mi szózatunkat és alázatos megvallással mondjuk:

Sanctus Cunctipotens – Szent vagy

Sanctus, *

sanctus, sanctus

Dóminus Deus Sábaoth.

Pleni sunt cæli et terra

glória tua.

Hosánna in excélsis. *(keresztvetés:)*

Szent vagy, *

*szent vagy, szent vagy,
mindenség Ura, Istene.*

*Dicsőséged betölti
a mennyet és a földet.*

Hozsanna a magasságban.

Benedíctus, qui venit
in nómine Dómini.
Hosánna in excélsis.

Áldott, aki jön
az Úr nevében.
Hozsanna a magasságban.

KÁNON – *A pap csöndben mondja, a gyülekezet térdel,
majd a Miatyánkra föláll.*

Népének úrfelmutatásra

1. Leborulva áldlak, láthatatlan
Istenség, / kenyér- és borszín-
ben elrejtett emberség, / noha
itt nem láthat, meg nem tapasztalhat / az emberi gyöngeség.

2. Isteni erődöt elrejtéd a keresztfán, / testi gyarlóságnak homályával takarván. / Itt emberi tested előlünk elrejtéd, / színek alatt titkolván.

3. Noha szent Tamással sebed helyét nem látom, / Uram, igaz hittel jelenléted megvallom. / E szent hitben tarts meg, szent színedet add meg / égben egykor meglátnom.

4. Váltságomnak ára, lankadt szívem ereje, / szegény bűnös lelkem megtisztító fürdője, / szomjú, fáradt lelkem megvigasztalója, / üdvösségem záloga.

Miatyánk (a pap az utolsó versig egyedül énekl)

V. Per ómnia saecula saeculorum.

R. AMEN.

V. Præcéptis salutáribus móniti, et divína institutióne formáti audemus dícere: Pater noster, qui es in cælis, sanctificétur nomen tuum, advéniat regnum tuum, fiat volúntas tua, sicut in cælo, et in terra, panem nostrum cottidiánum da nobis hódie, et dimítte nobis débita nostra, sicut et nos dimíttimus debitóribus nostris, et ne nos indúcas in tentatióne!

R. SED LÍBERA NOS A MALO!

Mindörökkön örökké. – Amen. – Üdvös parancsolatok késztetésére és isteni tanítással kioktatva merjük imádkozni: Miatyánk... – De szabadíts meg a gonosztól!

KENYÉRTÖRÉS – *A pap csöndben végzi.*

A béke szertartása (ja résztvevők a régi római rítusban nem adnak egymásnak kezét!)

V. Per ómnia sæcula sæculórum.

R. AMEN.

V. Pax Dómini sit semper vobiscum!

R. ET CUM SPÍRITU TUO!

*Mindörökkön örökké. – Amen. – Az Úr békéje legyen veletek mindenkor!
– És a te lelkeddel!*

Agnus Dei Cunctipotens – Isten Báránya

Agnus Dei, * *(mellvéressel)*
qui tollis peccáta mundi,
miserére nobis! (2x)

Agnus Dei, * *(mellvéressel)*
qui tollis peccáta mundi,
dona nobis pacem!

Isten Báránya,
te elveszed a világ bűneit,
irgalmazz nekünk! (2x)

Isten Báránya,
te elveszed a világ bűneit,
adj nekünk békét!

Áldozás előtt orgonaszó.

ÁLDOZÁS – *A gyülekezet térdel vagy ül. A pap csöndben magához veszi a szent színeket, majd a szerpap éneklí a közgyónást.*

V. Confíteor Deo omnipoténti, beátæ Mariæ semper Vírgini, beáto Michaéli archángelo, beáto Ioánni Baptístæ, sanctis apóstolis Petro et Paulo, ómnibus sanctis et tibi, pater, quia peccávi nimis cogitátióne, verbo et ópere: *(háromszoros mellvéressel)* mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Mariám semper Vírginem, beátum Michaélem archángelum, beátum Ioánnem Baptístam, sanctos apóstolos Petrum et Paulum, omnes sanctos et te, pater, oráre pro me ad Dóminum Deum nostrum.

V. Misereátur vestri omnípotens Deus, et dimíssis peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam ætérnam!

R. AMEN.

V. Indulgentiam, absolutiónem et remissionem peccatorum vestrórum tríbuat vobis omnípotens et miséricors Dóminus!

R. AMEN.

V. Ecce, Agnus Dei, ecce, qui tollit peccáta mundi.

R. DÓMINE, NON SUM DIGNUS, UT INTRES SUB TECTUM MEUM, SED TANTUM DIC VERBO, ET SANÁBITUR ÁNIMA MEA! *(mellveréssel (3x))*

Gyónom a mindenható Istennek, a boldogságos, mindenkor Szűz Máriának, Szent Mihály arkangyalnak, Keresztelő Szent Jánosnak, Szent Péter és Pál apostoloknak, minden szenteknek és nektek, testvéreim, hogy nagyot vétkeztem gondolattal, szóval és cselekedettel. Én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem. Kérem azért a boldogságos, mindenkor Szűz Máriát, Szent Mihály Főangyalt, Keresztelő Szent Jánost, Szent Péter és Pál apostolokat, az összes szenteket és titeket, testvérek, imádkozzatok érettem a mi Urunkhoz, Istenünkhöz. – Irgalmazzon nektek a mindenható Isten, és bocsássa meg vétkeiteket, és vezéreljen az örök életre! – Amen. – Bűneitek elengedését, fölloldozását és bocsánatát adja meg nektek a mindenható és irgalmas Úr! – Amen.

Íme, az Isten Báránnya, íme, aki elveszi a világ bűneit. – Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd, és meggyógyul az én lelkem.

Az áldozáshoz járuló hívek letérdelnek az áldoztatórács teljes hosszán, s a pap szavaira adott bármi válasz nélkül, nyelveikre fogadják a Szentséget. Miután megáldoztak, a helyükön térdelnek, majd ülnek a posztkommúnióig.

Communio – Kommúnió (áldozási ének)

Domus mea, *

domus oratiónis vocábitur,
dicit Dóminus.

In ea omnis, qui petit, áccipit,
et qui quærit, ínvenit,
et pulsánti aperiétur.

(1Par 19,17–18)

Az én házam *

imádság házának fog hivatni,
mondja az Úr.

Benne mindenki, aki kér, kap,
és aki keres talál,
és a zörgetőnek majd megnyitattik.

(1Krón 19,17–18)

Quam dilécta tabernácula tua,
Dómine virtútum, *
concupiscit et déficit ánima mea
in átria Dómini!

Cor meum et caro mea *
exultavérunt in Deum vivum.

Etenim passer invénit sibi do-
mum *
et turtur nidum sibi, ubi ponat
pultos suos;

Altária tua, Dómine virtútum, *
rex meus et Deus meus.

Beáti, qui hábitant in domo tua,
Dómine, *
in sæcula sæculórum laudábunt
te.

Beátus vir, cuius est auxiliúum
abs te, †
ascensiónes in corde suo
dispósuit in valle lacrimárum, *
in loco, quem pósuit.

Etenim benedictiónem dabit
legislátor, †
ibunt de virtúte in virtútem, *
vidébitur Deus deórum in Sion.

Dómine Deus virtútum, exáudi
oratiónum meam, *
áuribus pércipe, Deus Iacob!

Protéctor noster, aspice, Deus, *
et réspice in fáciem christi tui;

Quia mélior est dies una in átriis
tuis *
super mília!

Elégi abiectus esse in domo Dei
mei *
magis, quam habitáre in taber-

*Mily kedvesek a te hajlékaid,
seregeknek Ura! **

*Kívánczik és sóvárog az én lelkem
az Úr csarnokai után.*

*Az én testem és lelkem *
ujjong az élő Istenhez!*

*Miként a veréb házat talál
magának, **

*s a gerlice is fészket, hová fiait
helyezze;*

*Én a te oltáraidnál, seregek Ura, *
én Királyom és én Istenem.*

*Boldogok, akik a te házában laknak,
Uram, **

*örökkön örökké dicsérhetnek
téged.*

*Boldog az ember, kinek segítsége
tőled vagy, †
midőn elhatározza szívében, *
hogy fölmegy a könnyek völgyén át
a helyre, melyet az Úr rendelt;*

*Mert áldást ad onnan a
törvényhozó, †
és mennek erősségről erősségre, *
míg nem meglátják Sion hegyén
az istenek Istenét.*

*Seregek Ura Istene, hallgasd meg
imádságomat, *
vedd füleidbe, Jákobnak Istene!*

*Oltalmazó Istenünk, tekints le, *
és nézz Fölkented arcára;*

*Mert jobb a te házában
egy nap, *
mint másutt ezer!*

*Inkább választom, hogy csak
küszöbén legyek Istenem házában, *
mintsem ott lakjam a bűnösök*

náculis peccatorum;

Quia misericórdiam et veritátem
díligit Deus, *

grátiam et glóriam dabit
Dóminus.

Non privábit bonis eos,
qui ámbulant in innocéntia, *
Dómine virtútum, beátus homo,
qui sperat in te. (Ps 83)

Glória Patri et Fílio...

hajlékában;

Mert nap és védőpajzs az Úr,
az Isten, *

kegyelmet és dicsőséget ád
az Úr.

Nem vonja meg javait azoktól,
kik ártatlanságban járnak, *
seregek Ura, boldog az az ember,
ki benned bízik. (Zsolt 83)

Dicsőség az Atyának és Fiúnak...

A SZENTMISE BEFEJEZÉSE – *A gyülekezet áll, az áldásra letérdel.*

V. Dóminus vobiscum!

R. ET CUM SPÍRITU TUO!

V. Orémus.

Postcommunio 1 – 1. posztkommúnió (áldozás utáni imádság)

Deus, qui de vivis et eléctis lapídibus ætérnum majestáti tuæ præparas habitáculum, auxiliáre pópulo tuo supplicánti, ut, quod Ecclésiæ tuæ corporálibus próficit spátiis, spirituálibus amplificétur augméntis. Per Dóminum... **R.** AMEN.

Isten, ki élő és kiválasztott kövekből készítesz fölségednek örök lakóhelyet, segítsd meg könyörgő népedet, hogy ez a hely, mellyel Egyházad gyarapszik a földiekben, gazdag legyen lelkieken. A mi Urunk...

Postcommunio 2 – 2. posztkommúnió

Præsta nobis, quæsumus, Dómine, intercedénte beáto Theodóro mártyre tuo, ut, quod ore contíngimus, pura mente capiámus. Per Dóminum nostrum... **R.** AMEN.

Add meg nekünk, kérünk, Urunk, Szent Tivadar vértanúd közbenjárására, hogy amit ajkunkkal veszünk, tiszta lélekkel fogadjuk! A mi Urunk...

V. Dóminus vobiscum!

R. ET CUM SPÍRITU TUO!

Ite missa est

V. Ite, missa est!

De - o grá - ti - as.

Menjetek, itt az elbocsátás! – Istennek hála.

V. Benedícat vos omnípotens Deus: *(keresztvetés)*
Pater et Fílius et Spíritus Sanctus!

R. AMEN.

Áldjon meg titeket a mindenható Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek. – Amen.

UTOLSÓ EVANGÉLIUM – *A pap csöndben olvassa, a gyülekezet áll.*

Néének kimenetre (Pázmány Péter verse)

<p>1. O gloriósa, / o speciósa, / stella
luminósa, / Dómina mundi, / ma-
ter gratiósá.</p> <p>2. Vox angélica, / stirps prophé-
tica, / proles Davídica, / tibi cón-
cinit / Sálomon cántica.</p> <p>3. Regína cæli, / medéla mali, /
fortitúdo poli, / vírgula plena /
colóre vernáli.</p> <p>4. Auróra surgens, / lucérna lu-
cens, / sol rádiis fulgens, / illu-
minátrix, / ténebras exclúdens.</p> | <p>7. Palma virtútum, / nectar cæli-
cum, / odor arómatum, / reduc
errántes / ad regnum parátum.</p> <p>8. Granum excússum, / iubar
effúsum, / sidus animósum, /
nostrum exáudi / carmen sono-
rúsum.</p> <p>9. Dux militiæ, / fons lætitiæ, /
flos pudicitæ, / in te cónfluunt
/ cæli divítæ.</p> <p>10. Lílium candens, / rosa rubé-
scens, / víola rédolens, / sidus
áureum / grémio recóndens.</p> |
|---|--|

<p>5. Solis æmula, / fumi vírgula, / pulchra puëllula, / te concupívit / rex sine mácula.</p>	<p>11. Virgo María, / mundi glória, duc ad cæléstia, / hic exsulátes / ut sint in pátria.</p>
<p>6. Torques áurea, / regis vínea, / turrís ebúrnea, / sis paupéribus / salútitis gálea.</p>	<p>12. O sacrum lumen, / sanctum iuvámen, / spíritus solámen, tu- is fámulis / vitam confer. Amen.</p>

Óh dicsőséges, óh ékességes, csillag, fényességes! Világ Úrnője, kegyes Anya, édes! – Angyalok szája, próféták lánya, Dávid unokája. Neked énekelt Salamon hárfája. – Menny királynője, búk enyhítője, egek erős öre, tavaszi színek virágos vesszője! – Felkelő hajnal, lámpa, mely nem csal, nap dús sugarakkal: tőled az éj fut, s kigyullad a nappal. – Nap győztes párja, föllengő pára, leányszépség bája, kit megkívánt a tisztaság királya. – Király lugassa, aranyos násfa, elefántcsontbástya: légy szegények üdvének vitorlása! – Virtusból pálma, egek nektárja, jóillatok árja, vezesd a tévelygőt a kész hazába! – Zamatok magva, fények patakja, lelkeink csillagja, fordítsd figyelmed e zengő szavakra! – Hadak iránya, vígság forrása, szemérem virága, bened bokrosul a mennyek pompája. – Fehér lilium, rőt rózsaszírom, viola-fuvalom, s arany csillag ring öledben, hajadon. – Szűzeknek szűze, világnak tűze, vezess égbe győzve. Ne maradjunk itt honunkból számúzve! – Fénye a fénynek, kútja segélynek és lelki reménynek, adj életet szolgálid seregének! Amen.

(Babits Mihály fordítása)

A népének után

Orgonamű.

A régi római (ún. „tridentí”) mise bevezetéséről

Pázmány Péter esztergomi érsek egyik legnagyobb hatású egyházszerzői reformja az volt, hogy az 1629-es nagyszombati zsinaton szorgalmazta a magyarországi egyházmegyék saját, középkori liturgiájának föladását, és a római liturgiának a tridentí zsinaton elfogadott formája bevezetését. Csak a tekintélyes zágrábi püspök és a pécsi püspök (akinek egyházmegyéje viszont a török uralma alatt volt) ellenezte a reformot. Az előbbi egyházmegyében 1790-ig meg is maradt a középkori rítus, míg az ország többi részén 1630-tól – részben a Róma iránti hűség, részben gyakorlati szempontok miatt – a római rítus egész világon elterjedt formája jutott érvényre és ezt gyakorolták a II. Vatikáni Zsinat reformjáig.

XVI. Benedek pápa 2007-ben, *Summorum pontificum* kezdetű rendelkezésével (*motu proprio*) a római rítus rendkívüli formájaként visszahelyezte jogaiba a régi, tridentí rítust.

A közreműködők

Celebráns: Ft. Józsa Attila PhD galántai esperes-plébános (Felvidék/Szlovákia)

Diákonus (szerpap): P. Kovács Ervin Gellért OPraem

Szubdiákonus (alszerpap): Fülep Dániel

Ceremoniárius: Földváry Miklós István egyetemi oktató (ELTE BTK Latin Tanszék). Az *asszisztencia további tagjai:* Keglevich Kristóf középiskolai tanár, Csontos Gergely, Ft. Juhász Csaba, Rihmer Zoltán, az ELTE BTK Latin Tanszékének volt, ill. jelenlegi hallgatói

Orgona: Mekis Péter (ELTE BTK Zenei Tanszék/LFZE)

Kar: az ELTE BTK és TTK oktatói, volt, ill. mai hallgatói (vez. Déri Balázs, az ELTE BTK Latin Tanszéke tanszékvezető egyetemi tanára).